دَابَّةُ الْأَرْضِ

DABBETÜL ARZ

(kıyametin yaklaştığına ilişkin uyarılar yapan engelli insan)

BİR KIYAMET ALÂMETİ

Kur'an, yerkürenin kıyametinin yaklaşmasının alâmetlerinden biri olarak Dabbetül Arz denen bir varlığın çıkışından söz etmektedir.

Neml suresi **80-85.** ayetler insanoğlunun, kötülükleri yüzünden uğrayacağı sonu (kıyameti) anlatırken, bu sonun geldiğini gösteren belirtilerden biri olarak, yeryüzünden bir dabbenin çıkacağına dikkat çekmektedir. **82.** ayet şöyle diyor:

"O söz, tepelerine indiğinde, yerden onlar için bir dabbe çıkarırız da o onlara, insanların bizim ayetlerimize gereğince inanmadıklarını söyler."

İnsanlığın sonunun geldiğine, azap ve hesap döneminin başladığına işaret sayılan ve insanlığı Allah'ın ve evrenin yasalarına aykırı davranmakla itham edip uyaran bu dabbe nedir?

Kur'an bünyesinde 14 yerde tekil (dabbe), 4 yerde de çoğul (devâbb) olarak geçen dabbe kelimesinin sözlük anlamı debelenen şey demektir. Kur'an bunu her türlü canlı için kullanır. Daha çok hayvanlar için kullanılır. Elmalılı'nın deyişiyle, "Hayvan lafzıyla eşanlamlı gibidir." Nur suresi 45. ayete göre, sürüngen, dört veya iki ayaklı tüm hayvanlar dabbedir. Ancak Kur'an'ın bu sözcüğü kullandığı ayetlere baktığımızda (Örneğin, 11/6; 16/49, 61) dabbenin insanı da kapsayacak bir biçimde kullanıldığını görüyoruz. Elmalılı bu noktaya değinirken haklı olarak şunu söylüyor:

"Hayvan gibi, insana da ıtlak olunur."

Demek oluyor ki, Kur'an'ın kullandığı şekliyle dabbe, yerine göre, hayvan türünden bir canlı olabileceği gibi, insan da olabilmektedir. Sebe' suresi 14. ayette, Hz. Süleyman'la ilgili bir olay anlatılırken adı geçen dabbetül arzın bir kurtçuk olduğu tartışma götürmeyecek biçimde açıktır.

Konumuzun omurgasını oluşturan Neml 82'de ise dabbenin hayvan olması mümkün görülemez. Çünkü bu ayette gündem yapılan dabbetül arz konuşacaktır ve hikmetli, ibretli bir biçimde konuşacak, uyarı yapacaktır. Hatta insanoğlunun muhatap tutulduğu uyarıların en önemlilerinden birini yapacaktır. Böyle bir uyarıyı yapan varlığın hayvan olması söz konusu edilemez. Nitekim, Kur'an'ın, Hz. Peygamber'den sonra en büyük müfessiri kabul edilen Hz. Al i, Neml 82'deki dabbeden söz ederken şöyle diyor:

"O, kuyruğu olan bir dabbe değil, sakalı olan bir dabbedir."

Yani insandır. Hz. Ali'nin bu sözünü de alıntılayan Elmalılı, Neml 82. ayetteki dabbe ile ilgili olarak şu sonuca varıyor:

"Açık olan şu ki, bu ayetteki dabbe, insandır."

Dabbetül arz ile ilgili olarak hadis diye rivayet edilen birçok söz vardır. Bunların güvenilir olmadığı eskiden beri birçok hadisçi tarafından söylenmekte idi. Yüzyılımızın en büyük hadis bilgini sayılan Elbanî ise bunların tümünün uydurma olduğunu ispatlamıştır, (bk. Elbânî; *Silsiletü'l-Ahâdîs ez-Zaîfa,* 3/233-235)

O halde, Kur'an ayetini yorumlarken bu sözlere dayanmamız yanlış olur. Neml 82'deki dabbetül arzı anlamak için nakil olarak Kur'an'a dayanmak gerekmektedir. Yorum için de vakıalara ve bilimin verilerine başvurmalıyız. Kur'an'dan baktığımızda, dabbetül arz hakkında şu tespitleri yapmak mümkün görülmektedir:

Dabbetül arz, yerküreden çıkacaktır:

Kur'an, Neml 82'de bu noktanın altını çizerek, dabbetül arzın gökten, öte âlemlerden beklenmemesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Çünkü insanlar bu tip uyarıcı-aydınlatıcıları hep göklerden, ötelerden bekleyen bir anlayışa bağımlı bulunmaktadır. Dabbatül arzın yerküreden çıkacağı söylenmemiş olsaydı, onu

mutlaka ve mutlaka öte âlemlerden gelecek madde üstü bir varlık olarak düşünür ve ona akıl almaz nitelikler yakıştırırlardı.

Kur'an bu yolu kapatmış ve dabbetül arzın yeryüzünden çıkacağını, yani bir dünyalı olduğunu belirtmiştir.

Dabbetül arz, bir insandır:

Kur'an'ın açık beyanına göre, dabbetül arz, insanlığı uyarıcı konuşmalar yapacaktır. Tam bu noktada şu soru sorulabilir:

"Böyle bir varlık, neden insan olarak değil de dabbe olarak anılmaktadır?"

Bunun böyle olması, dabbenin alâmetlerinden biridir. O, tüm hikmetli konuşmalarına, uyarılarına rağmen fizik özellikler bakımından tam işlevsel bir insan değildir. İnsanın hareketlerini sergilemekten çok, debelenen bir varlığın hareketlerini sergilemektedir. Yani o, beyni ve özü bakımından mükemmel bir insan olmasına rağmen, bedensel açıdan tam işlevsel bir insan değildir. İşte, onun belirtilerinden biri de budur.

İnsandan çok, debelenen bir varlığı andıran fizik görünüm içinde en ileri fikir ve bilim verilerini üreten ve insanlığa ulaştıran varlık olmak, insanlığın sonunu haber veren dabbetül arzın belirgin niteliğidir.

Dabbetül arz, meramını 'teklim' yoluyla anlatır.

Teklimin kökü olan 'kelim', yaralamak anlamındadır. Kur'an. sözle anlatım için daha çok 'kavi' (söz), 'beyan' (açıklamak), 'hadis' (söz) kelimelerini kullandığı halde dabbetül arzın meram anlatışını ifade için teklim sözcüğünü seçmiştir. Allah'ın insanla konuşması da bir teklim olayıdır. Bu teklimin değişik uygulamaları olduğunu Kur'an'dan öğreniyoruz. Vahiy bunlardan biridir. Unutulmaması gereken şudur: Allah'ın insanla teklîminde doğrudan ve kelimelerle konuşmak söz konusu değildir; daima işaretler ve aracılar kullanılır. Başka bir deyişle, teklimde, kelimeleri, bizzat konuşan değil, konuşanla muhatap arasındaki vasıtalar kullanabilir. Nitekim, Allah'ın insanla 'konuşması'ndan söz eden Şûra suresi 51. ayette de teklim sözcüğü kullanılmıştır Allah'ın beşerle konuşması ancak teklîm yoluyla mümkündür.

Dabbetül arzın konuşması da, en azından dünyanın sonuna ilişkin uyarısı, işaretlerle, aracılarla konuşma olacaktır. Onun kendisi de zaten normal bir insanın bedensel işlevlerini sergilemekten uzaktır. O; bedeniyle değil, beyni, bilgisi ve ruhuyla öne çıkan bir varlıktır.

Biz bu Kur'ansal verileri dikkate aldığımızda, "Şaşmaz doğruyu Allah bilir" kaydıyla, dabbetül arzın kimliğini belirleyebilmekteyiz.

Dabbetül Arz, çıkmıştır, şu anda yaşamaktadır ve Kur'an'ın sözünü ettiği uyarıları, yine Kur'an'ın gösterdiği tarz ve üslupla insanlığa ulaştırmaktadır. İnsanlığa, özellikle dünyanın sonunun yaklaştığına ilişkin uyarılar yöneltmektedir.

Kur'an'ın verileriyle bilim dünyasından yükselen uyarıları birlikte düşünenler, dabbetül arzın kimliğini, yaşadığı ülkeyi, meslek ve kariyerini bulmakta gecikmezler.

Bu satırların yazarına göre, Dabbetül Arz, insanlığı, kıyametin yaklaştığı yolunda sürekli uyaran ve nitelikleri Kur'an'daki tanıtıma tıpa tıp uyan ünlü dâhi fizikçi Stephen Hawking'dir. Yani Stephen Hawking, bizatihi bir kıyamet alâmetidir.

Dana